

LITURGIJSKA SLAVLJA KROZ MJESEC

O Ž U J A K

1. *Bogoslužje ferijalno***Istog dana**

– **Rimski mučenici.** Prema Rimskom martirologiju bilo ih je 260. Ubijeni su po zapovijedi cara Klaudija.

– **Sv. Eudocija,** obraćenica i mučenica. Prema jednom kasnom opisu mučeništva, ili bolje reći, hagiografskom romanu, Eudocija je živjela u Trajanovo vrijeme (98.-117. god.). Mučena je u Heliopolisu, današnjem Balbeku u Libanonu. Noviji hagiografi drže da mučenica Eudocija možda uopće nije ni postojala.

– **Sv. Leon, Donat, Abundancije, Nikefor i devetorica drugova.** Potanje su vijesti o njima nesigurne.

– **Sv. Hermes i Hadrijan,** mučenici. Rimski ih martirologij označava kao mučenike iz Marseille-a. Najvjerojatnije se, međutim, radi o zabuni u krivom čitanju starijih predložaka. Hadrijan bi zapravo bio istovjetan s Hadrijanom, nikomedijskim mučnikom, koji se štuje 4. ožujka, a Hermes s nikomedijskim mučnikom Mansuetom.

– **Sv. Antonina,** mučenica iz Niceje u Bitiniji. Rimski je martirologij spominje tri puta: 1. ožujka, 4. svibnja i 12. lipnja, kao tri različite osobe. Mučena je za vrijeme cara Dioklecijana. Izvori različito opisuju njezino mučeništvo. Prema jednima, pretučena je i na koncu spaljena. Prema drugima, ubijena mačem. A, prema trećima, svezana u vreću i bačena u neku baru.

– **Sv. Feliks III.,** papa, šukundjed sv. Grgura Velikog. Umro je vjerojatno 1. ožujka 492.

– **Sv. Suitbert,** monah i biskup. Živio je na prelazu iz VII. u VIII. st. Pratio je sv. Vilibrorda na njegovu apostolskom putovanju u Friziju. Posvećen je za biskupa i djelovao u Westfaliji. Pred Saksoncima se povukao u Kaiserwerth kod Düsseldorfa, koji mu je poklonio franački kralj Pipin, gdje je 1713. i umro.

– **Sv. Albin,** monah i biskup. Rođen je 469. u Vannes-u. Zbog svetog života izabran je 529. po želji vjernika biskupom u Angersu, gdje se napose istakao u suzbijanju rodoskrvnuća. Umro je 1. III. 550. ili, po nekima, 554. u Angersu.

– **Sv. Herkulan,** monah, biskup, mučenik. Od 1940. svetkovina mu se slavi 7. studenoga, a 1. ožujka prijenos moćiju.

– **Sv. Siviard (Sever),** monah. Upravljaio je opatijom Anille u biskupiji Le Mans u Galiji. Umro 1. ožujka 680.

2. Bogoslužje ferijalno

Istog dana

– **Bl. Janja Praška**, djevica. Rođena je oko 1205. godine. Otac joj je bio češki kralj Otokar I., a majka Konstanca Ugarska. Htjeli su je, prema ondašnjim običajima, udati protiv njezine volje, ali se ona energično suprotstavila. Papa Grgur IX. se zauzeo u obranu njezine slobodne odluke. Godine 1236. ušla je u samostan klarisa u Pragu koji je sama utemeljila. U njemu je bilo još pet sestara koje je, iz prvog samostana klarisa kod S. Damiana u Asizu, poslala sv. Klara. Po zapovijedi pape Grgura IX. Janja je postavljena za opaticu u spomenutom samostanu u Pragu. Održavala je čestu korespondenciju sa sv. Klarom. Sveta utemeljiteljica joj je poklonila jedan drveni križ, vel od lana i pladanj. Klara joj je u pismima pokazivala uzvišeni ideal franjevačke poniznosti i siromaštva i poticala na ustrajnost u zanosnoj ljubavi. Da je Janja bila omilila srcu Majke Klare, pokazuje i jedno pismo u kome joj Utemeljiteljica piše: »U tom motrenju ne zaboravi ni mene, svoje sirote majke, i znaj da sam i ja sretan spomen na te neizbrisivo upisala na ploče svoga srca i da si mi milija od svih.«

Janja je umrla početkom ožujka između god. 1280 i 1283. Njezino štovanje odobrio je papa Pio IX. 1874. godine. U franjevačkim zajednicama se slavi kao neobavezan pomendan.

MB

– **Sv. Jovin i Bazilej**, rimski mučenici. Nepoznati su podaci i vrijeme njihova mučeništva.

– **Rimski mučenici**. Prema Rimskom martirologiju ubijeno je 2. ožujka i mučeno u vrijeme cara Aleksandra više kršćana.

– **Sv. Lucije**, biskup, **Absalom i Lorgij**. Rimski ih martirologij spominje kao mučenike u Cezareji u Kapadociji. Povjesničar H. Delhaye drži da se zapravo radi o papi Luciju, koji se slavi 4. ožujka, Petru Apselamu, mučeniku iz Cezareje palestinske (a ne kapadocijske) i Gordiju, mučeniku iz Cezareje kapadocijske, koji se spominje u Sirijskom martirologiju 2. ožujka i kojega bi ime bilo iskrivljeno u Lorgij.

– **Sv. Pavao, Heraklije, Sekundila i Januarija**, mučenici. Osim navedenih imena o njima nema nikakvih drugih podataka.

– **Sv. Kampanijski mučenici**. Prema sv. Grguru Velikom, Langobardi su mučili u Campagni 579. god. 40 seljaka, zbog toga što nisu htjeli jesti meso žrtvovano idolima i 400 zarobljenika, jer se nisu htjeli pokloniti pred kozjom glavom, koju su Langobardi posvetili đavlu.

– **Sv. Chad**, monah i biskup. Isticao se posebno poniznošću i brigom za siromahe. Umro je u Lichfieldu u Velikoj Britaniji 2. ožujka 672.

3. Bogoslužje ferijalno

Istog dana

– **Sv. Marin i Asterije**. Prema crkvenom povjesničaru Euzebiju, prvi je bio vojnik. Optužen da je kršćanin, mučen je oko 262. Senator Asterije pokopao je mrtvo mučeničko tijelo. U prijevodu Euzebijeve povijesti s grčkog na latinski, Rufin je nadodao da je i Asterije bio mučen.

– **Sv. Hemiterije i Heledonije**, prema predaji su bili vojnici i ubijeni su u Calahorri u Španjolskoj zbog ispovijedanja kršćanske vjere.

– **Sv. Feliks, Luciol, Fortunat, Marcija i drugovi**. Ti se isti mučenici slave zasebno i u druge dane, pa je teško znati da li su mučeni u isto vrijeme i na istom mjestu.

– **Sv. Kleonik, Eutropije i Bazilisk**, mučenici. Povjesničari su skloni da poistovjete Baziliska s istoimenim mučenikom, koji se spominje u martirologiju 22. svibnja.

– **Sv. Kunegunda**, žena rimskog cara Henrika I. svetog. Rodila se oko 978. Već se u djetinjstvu isticala pobožnošću. Prema nekim dokumentima zavjetovala je skupa sa suprugom trajno djevičanstvo. Prema drugima, neki su povjesničari skloniji vjerovati, da je Kunegunda zapravo bila neplodna. Svet život supruga i činjenica da nisu imali potomstvo, dali bi povod za kasniju legendu o zavjetovanom djevičanstvu u braku. Isticala se gradnjom i pomaganjem crkava i samostana. Poslije muževljeve smrti pošla je u samostan, gdje je gajila pobožnost, obilazila bolesnice i činila pokoru. Umrla je vjerojatno 1033. godine.

4. SV. KAZIMIR

Neobavezan spomendan

Rodio se 1458. godine. Otac mu je bio poljski kralj i želio je da ga Kazimir naslijedi na prijestolju. Kazimir je zarana osjetio zamamnu moć bogatstva i dvorskog spletkarenja pa je želio sebe poštediti tih iskustvenja opomenut Gospodinovim riječima: »Teško će bogataš u kraljevstvo nebesko!« (Mt 19,23). Zbog toga nije htio prihvatiti kraljevsku vlast nego se posvetio pomaganju siromašnih i progonjenih, molitvi i nutarnjoj izgradnji svoga karaktera. Živio je uronjen u razmatranje otajstava kršćanske vjere gajeći posebnu pobožnost prema Bl. Dj. Mariji. Ipak, nije izbjegavao svakodnevne brige svoje obitelji, nego je pomagao ocu nositi breme upravljanja kraljevstvom. Osobito je bio energičan kad je trebalo upozoriti na nepravde prema nezaštićenima i nevoljnima. Zbog toga je dobio naziv »branitelj siromaha«.

Mađarski pobunjenici, nezadovoljni svojim kraljem Matijašom Korvinom, ponudili su kraljevski tron Kazimiru. On je i to odbio. Radije je pomagao ocu brinući se posebno za Litvance koji su tada bili u sklopu poljskog kraljevstva. Shrvan opakom turbekulozom, u naponu snage, umro je 1484. g. u litvanskom gradu Wilna. On, koji je izbjegavao časti za života, doživio je neobično veliko čašćenje nakon smrti. Često je zazivan u obrambenim ratovima poljskog naroda.

Kanonizirao ga je papa Leon X. četrdesetak godina nakon smrti. Ostao je uzor katolika u Poljskoj u vjernosti vlastitim idealima. Na njemu se ostvarila izreka: »Bogu služiti, znači kraljevati!«

MB

Istog dana

– **Sv. Lucije II.**, papa. Upravljaio je Crkvom veoma kratko 253.-254. god. Odmah nakon izbora car Gal ga je dao protjerati u progonstvo s mnogim drugim kršćanima da bi se iz njega vratio u kolovozu iste godine kad je na prijestolje stupio car Valerijan. Prema kršćanima koji su se zbog progonstvo odrekli vjere postupao je dosta blago kada bi zatražili da se mogu povratiti u Crkvu. Prema predaji, umro je kao mučenik, ali ta predaja nije dovoljno zajamčena dokumentima.

– **Sv. Hadrijan Nikomedijski i drugovi mučenici.** Prema predaji bio je poganin, časnik carske vojske u Nikomediji u vrijeme cara Dioklecijana. Žena mu je Natalija bila kršćanka. Obratio se na kršćanstvo videći odvažnost dvadeset i trojice kršćana koji su zbog vjere pretrpjeli mučeništvo, nakon čega je i sam bio mučen. U kršćanskoj starini bio je mnogo štovan.

– **Rimski mučenici.** Rimski martirologij spominje devedeset mučenika koji su mučeni na Apijskoj cesti i pokopani u katakombama sv. Cecilije.

– **Herzoneški mučenici**, biskupi: Bazilije, Eugen, Agatodor, Kapiton, Elpidije, Eterije, Efrem, Nestor i Arkadije. Mučeni u IV. st.

– **Sv. Kajo**, palatin, i **drugovi.** Povijesni podaci o tome svecu i o 27 drugih mučenika, koje spominje Rimski martirologij uz ovaj dan, nisu dovoljno zasvjedočeni.

– **Sv. Arhelaj, Ćiril i Focije**, nikomedijski mučenici. U različitim martirologijima spominje se još raznoliki broj drugova mučenika koji se pomiče od 16 do 152. Mučenici se spominju u različitim izvorima, ali je vrijeme njihova mučeništva nepoznato.

5. *Bogoslužje ferijalno*

Istog dana

– **Sv. Ivan Josip od Križa**, franjevac, karizmatik. Rođen u Ischiji 15. VIII. 1654. u obitelji Calesinto. Krsno mu je ime bilo Carlo Gaetano. Isticao se napose apostolatom i duhovnim vodstvom. Umro u Napulju 5. III. 1734.

– **Bl. Kristofor Milanski**, (o. 1410. - 1. III. 1484.), franjevac, pisac i propovjednik.

– **Sv. Foka Antiohijski**, mučenik, v. 14. srpnja **sv. Foka vrtlar** iz Sinope na bosporskom zaljevu (Pontus Euxinus)?

– **Sv. Hadrijan**, mučenik. Prema predaji, skupa sa sv. Eubulom pomagao je kršćanima u Cezareji Palestinskoj. Nakon što je otkriven, bačen je 5. ili 7. ožujka 309. pred lava, a zatim je dotučen mačem.

– **Sv. Euzebije**, palatin, i **devet drugova mučenika.** Vijesti o tome svecu veoma su nepouzdana i prema nekim znanstvenicima njegovo je ime ušlo u popise svetaca pogrešnim čitanjem starih popisa.

– **Sv. Teofil**, biskup Cezareje Palestinske. Živio je oko 200. godine. Zastupao je slavljenje Uskrsa u nedjelju protiv onih koji su tražili da se slavi 14. dana mjeseca Nisana. Ime mu je ušlo dosta kasno u popise svetaca.

– **Sv. Gervazim**, pustinjač. Živio je u okolici Jordana u V. stoljeću. Prema nekim izvorima, umro je 3. ožujka 475. godine. Uz njegov je život vezana legenda o lavu, koja je kasnije pripisana sv. Jeronimu.

6. Bogoslužje ferijalno

Istog dana

– **Sv. Koleta Boylet** ili **Boëlle**. Rodila se u Corbie 13. siječnja 1381. godine. Umrla je u Gandu 6. ožujka 1447. U Franjevačkom redu slavi se 7. veljače. Uz taj datum naveden je i njezin životopis.

– **Sv. Roza Viterbska**, djevica. Svetkovina joj je povezana uz prijenos njezina tijela i slavi se uglavnom 4. rujna. Uz taj datum naveden je i njezin životopis.

– **Sv. Marcijan**, biskup i mučenik. Prema Rimskom martirologiju, mučen je u vrijeme cara Trajana.

– **Sv. Viktor, Viktorin, Klaudijan i Basa**, nikomedijski mučenici.

– **Sv. Konon**, ciparski mučenik, mučen u vrijeme cara Decija.

– **Sirijski mučenici**. Rimski martirologij spominje 42 mučenika.

– **Sv. Evadrije**, carigradski biskup iz druge polovice IV. stoljeća.

– **Sv. Bazilije**, bolonjski biskup, kojega spominje Rimski martirologij, najvjerojatnije je pogrešno unesen u katalog svetaca umjesto sv. Bazilija, biskupa, herzoneškog mučenika, čiji se spomendan slavi 4. ožujka.

– **Sv. Olegar** (oko 1059. – 1137.), nadbiskup u Tarragoni. Ukopan u katedrali u Barceloni.

7. SV. PERPETUA I FELICITA, mučenice

Obavezan spomendan

Obnovljeni liturgijski kalendar je sačuvao jedini obavezni spomendan u ožujku za ove dvije žene sjedinjene životom, vjerom i smrću. Perpétua je bila plemkinja, a Felicita njezina sluškinja. Pod kvascem kršćanstva nestalo je razlikovanja na »robove i slobodnjake« pa su dvije mlade kršćanke po vjeri postale jako bliske. Mučeništvo su podnijele 203. g. u Kartagi za vrijeme progonstva Septimija Severa. Sačuvan je izvanredno lijep izvještaj o njihovom mučeništvu sastavljen od očevidaca i na temelju pisma sv. Perpetue koje je pisala potajno u tamnici dan prije pogibije. U njemu bodri kršćane na ustrajnost. S njima zajedno bila su uhapšena još tri katekumena: Revokat, Saturnin i Sekondul. Vjerojatno su i Perpétua i Felicita bile još uvijek samo katekumeni. Pridružio im se i njihov kateheta Satur koji se sam prijavio kad je čuo da su uhapšeni njegovi učenici.

U spisu *Mučeništvo Perpetue i Felicite* nalazi se mnogo dirljivih prizora jer je događaj sam po sebi bio neobično dirljiv. Perpétua je u vrijeme mučeništva imala samo 22 godine i imala sinčića od nekoliko mjeseci. Felicita je bila u osmom mjesecu trudnoće. Ipak, najdirljiviji prizor je susret Perpetue sa starim ocem koji ju je pokušavao nagovoriti da se odreče kršćanstva i tako spasi život. Perpétua o tome piše ovako: »Kad

sam bila u prisutnosti progonitelja, a otac me iz svoje očinske ljubavi ustrajno odvrćao od moje namjere, rekne: 'Oče, vidiš li ovdje ovaj krčag?' On odgovori: 'Vidim!' A ja mu velim: 'Da li se on može nazvati drukčije nego se naziva?' On odvrati: 'Ne!' Ja mu odgovorim: 'Tako se ni ja ne mogu drukčije nazivati nego da sam kršćanka.' Nekoliko dana kasnije proćulo se da ćemo biti preslušani. Tada stiže moj otac iz Thurburba, slomljen od žalosti. Pristupi k meni, s namjerom da me pokoleba, pa mi reće: 'Kćeri moja, imaj samilosti prema svom ocu, ako sam dostojan da me nazivaš svojim ocem. Ako sam te podigao svojim vlastitim rukama do najljepše dobi tvoje mladosti, ako sam te volio više od tvoje braće, nemoj me sada izložiti preziru ljudi. Pomisli na svoju braću, pomisli na svoju majku i tetu, pomisli na svog sinčića koji neće moći preživjeti poslije tvoje smrti. Odreci se svoje namjere. Nemoj biti uzrokom propasti, sviju nas jer, nitko od nas neće moći slobodno govoriti ako ti budeš osuđena.'

Eto to je govorio nastupajući kao otac koji je pokazivao ljubav prema meni. Ljubio mi je ruke, bacao se do mojih nogu, plakao je... Jednoga dana, poslije objeda, iznenada nas odvedoše na preslušavanje... Stigao je red na mene. Najedanput se pojavi otac, noseći moga sinčića. Povuč me s mjesta gdje sam se nalazila i reće mi: 'Žrtvuj poganskim bogovima iz samilosti prema svome djetetu. 'Zatim prokurator Hilarijan reće: 'Pomisli na sijede vlasi svoga oca, pomisli na nježnu dob svoga djeteta. Žrtvuj bogovima za spas careva.' Ja sam odgovorila: 'Ne žrtvujem bogovima!' Zatim reće Hilarijan: 'Da li si kršćanka?' Odgovorila sam: 'Ja sam kršćanka.' Budući da je moj otac ostao ondje da me povuče dolje, na zapovijed Hilarijana povukoše oca s povišenog mjesta i jedanput ga udariše šibom. Trpjela sam radi tog udarca kao da sam ja sama bila udarena. Trpjela sam zbog nesretne starosti svoga oca. Tada sudac izreće presudu i osudi nas sve da nas rastrgaju divlje zvjeri. Ushićeni od radosti uputismo se prema tamnici.«

Za Felicitu je, uz ostalo, zabilježeno da joj je čuvar zatvora dobio primjedbu kad je jaukala u porođajnim bolima: »Ako tako jaučeš sada, što će tek biti onda kad te bace pred divlje zvjeri?« Felicita će na to: »Ovo što sada trpim, to trpim ja, a onda će biti drugi u meni koji će trpljeti za me.«

Tako divni primjer bio je poticaj ostalim kršćanima i očiti dokaz da se u ljudskoj slaboći oćituje Božja snaga. Kršćani su ih zazivali u pomoć u teškim životnim trenucima, a sv. Felicitu posebno ćastili kao zaštitnicu trudnica i zagovornicu u teškim porođajnim bolima.

MB

Istog dana

– Sv. Eubul, mućenik. Mućen skupa sa sv. Hadrijanom 5. ili 7. ožujka 309. u Cezareji Palestinskoj.

– Sv. Teofil (zapravo Teofilakt), biskup u Nikomediji, branitelj štovanja sv. slika.

- Sv. Pavao, biskup u Plousiasu iz IX. st., pobornik štovanja sv. slika.
- Gaudiosus (Radovan), biskup iz Brescie iz V. st.
- Sv. Pavao Ponizni. Bio je najprije težak, a zatim je postao monah. Isticao se jednostavnošću, zbog koje je dobio i spomenuti nadimak. Živio je kod Tebaide u Egiptu i, prema legendi, jedno vrijeme bio učenik sv. Ante Pustinjaka.
- Terezija Margarita od sv. Križa Isusova (Anna Maria Redi), bosonoga karmelićanka. Rodila se u Arezzu 15. srpnja 1747., umrla 7. ožujka 1770. Isticala se ljubavlju prema Bogu, bližnjemu i pobožnošću prema presv. Srcu Isusovu.

8. SV. IVAN OD BOGA, redovnik

Neobavezan spomendan

Ovaj nemirni, energični i nadasve požrtvovni čovjek postao je poznat po svojoj izreci: »Fate bene, fratelli« kojom je u Granadi poticao savjesti i srca na milosrdnu ljubav. Rodio se 1495. g. u portugalskom mjestu Montemoro Novo. Promijenio je mnogo zanimanja: pastir, ratar, vojnik, putujući trgovac u Gibraltaru, trgovac devocionalijama u Granadi, bolničar i utemeljitelj redovničke zajednice.

Potaknut propovijedima jednog redovnika 1537. g., odluči potpuno se posvetiti djelima ljubavi za čovjeka. Rasprodao je sve što je imao i podijelio siromasima. Onima koji su ga poznavali učinilo se da je skrenuo s pameti pa ga zatvoriše u neki hospicij. Tu se on očitovao zdraviji i razboritiji od onih koji su ga zatvorili. Potpuno se posvetio brizi za bolesne i nemoćne. U tome je bio neumoran. Govorilo se da nikada ne spava, a on je sam izjavljivao: »Ne treba nikada spavati onaj koji želi Bogu služiti.«

U to vrijeme bolnice su više bile mjesto izoliranja bolesnika, a manje mjesto zdravstvenog oporavka. Ivan se dao na posao da bolnica kojoj je bio utemeljitelj i glavni nosilac tereta postane uzor čistoće i njege bolesnika. Nakon rada u bolnici izlazio bi na ulicu i od prolaznika neumorno molio pomoć za svoj pothvat ponavljajući gore spomenutu, za njega glasovitu, izreku po kojoj su i prozvani pripadnici njegova reda koji su nastavili njegovo djelo: »Fate bene, fratelli!« Ivan je pokazao izvanredan talenat u liječenju bolesnika. U oskudici lijekova i bez pravog liječničkog obrazovanja, on je urođenim nagonom i ljubavlju postizao izvanredne rezultate. Primjenjivao je neku vrstu psihoanalize nastojeći izliječiti duh čovjeka koji je temelj i tjelesnog zdravlja. Odvajao je bolesnike sa zaraznim bolestima od ostalih bolesnika i liječio ih različitim lijekovima, ali i poticao na strpljivost i vladanje sobom. To je osobito primjenjivao kod duševnih bolesnika.

Umro je na današnji dan 1550. g. a svetim proglašen 1690. Papa Leon XIII. ga je proglasio zaštitnikom bolesnika i bolesničkog osoblja.

Istog dana

– **Sv. Kvintil (Ćiril)**, mučenik, biskup nikomedijski. Podaci o njemu su oskudni i uglavnom se osnivaju na Jeronimovu martirologiju u kojem se njegovo ime navodi kao **Quirillus**, odnosno **Quintillus**.

– **Sv. Ćiril, Rogat, Feliks, Felicita, Silvan i drugovi**, afrički mučenici. Vrijeme i podaci o mučeništvu tih mučenika, koje spominju stari martirologiji prilično su nepouzdana. Neki znanstvenici sumnjaju da se radi o pogrešnom čitanju martirologija, pa bi zapravo sv. Ćiril, mučenik nikomedijski i afrički, bili ista osoba, tj. biskup i mučenik Bereje u Traciji umjesto čega su prepisivači čitali ime mučenice Beronije odnosno blažene Herenije (beatae Hereniae).

– **Sv. Filemon, Apolonije, Arijan, Teotih i trojica drugova**, mučenika u Egiptu. Prema jednoj od predaja, Apolonije je bio monah uzornog života, koji je obilazio i ohrabrivao progonjene kršćane, dok nije i sam dopao u zatvor. Među poganima koji su mu se izrugivali nalazio se i glazbenik Filemon. Na njegovo izrugivanje Apolonije je odgovarao blago tako da je to djelovalo na Filemona da je i sam postao kršćanin. Sudac ga osudi skupa s Apolonijem na lomaču, ali se vatra čudesno ugasi, što je djelovalo na suca da se i on obratio. Prema grčkom tekstu o mučeništvu, bezimeni sudac je poistovjećen s Arijanom, egipatskim prefektom iz Diplekijanova vremena. Isti tekst imenuje Teotihom jednog od obraćenih vojnika.

– **Sv. Poncije**, kartaški đakon i sudrug sv. Ciprijana.

– **Bl. Julijan**, nadbiskup toledski i pisac iz VII. st.

– **Sv. Feliks**, biskup Dunwicha, apostol istočne Engleske, osnivač samostana i škola. Umro 646. ili 647.

9

SV. FRANCISKA RIMSKA, redovnica

Neobavezan spomendan

Između Titova slavoluka i Maksencijeve bazilike u Rimu nalazi se velebna crkva posvećena na čast ove svete. To je najpoznatije mjesto gdje Rimljani sklapaju brakove. U toj okolnosti najvećim dijelom leži razlog popularnosti ove »Rimske Rimljanke«.

Svetica je rođena 1384. g. u Rimu. Kad joj je bilo dvanaest godina udali su je za bogatog rimskog trgovca Lovru Ponziani s kojim je rodila tri sina. Nije se dala zarobiti bogatstvom koje je donijela u miraz i našla kod muža. Njezinu ljubav su osjećali svi koji su navraćali u kuću Ponzijevih, koja je bila utočište nevoljnika svake vrste. Tu su gladni dobivali hranu, bolesni lijek i njegu, ožalošćeni utjehu.

Živjela je u teškim vremenima za grad Rim. Papa je bio u Avignonu, antipapa Ivan XXIII. u ratu s Ladislavom Napuljskim, u gradu neimaština i zarazne bolesti. I Franciskin muž Lovro je ostao invalid za jednog takvog rata, a jedini preživjeli sin u zarobljeništvu. U takvim okolnostima Franciska je imala široko područje karitativne djelatnosti. Da bi bolje i efikasnije djelovala u liječenju bolesnih i pomaganju ne-moćnih, osnovala je g. 1425. Družbu oblata prema pravilu sv. Benedikta. Nakon muževe smrti i sama je ušla u samostan svojih oblata i vršila

službu generalne upraviteljice. Znala je spojiti izvanredno veliki aktivitet i intenzivni mistični život. Zbog toga je ona »rijedak primjer bračnog i samostalnog života« (molitva).

Umrla je na današnji dan 1440. g., a svetom proglašena 1608.

MB

Istog dana

– **Sv. Katarina Bolonjska**, redovnica. Rođena je 8. IX. 1413. u Bolonji. God. 1431. stupila je u red klarisa. Isticala se poniznošću. Napisala je nekoliko djela od kojih su neka još ostala neobjavljena. Umrla je 9. ožujka 1463.

– **Četrdesetorica Sebastijskih mučenika**. Prema izvorima bili su vojnici XIII. legije, mučeni za vrijeme Licinijeva progonstva. Mučeni su 9. ožujka u Sebastiji (današnji Siwas u Turskoj) na taj način da su goli izloženi studeni. Dok su bili u pritvoru, napisali su oporuku u iščekivanju kazne u kojoj su izrazili svoje posljednje želje i u kojoj su zatražili da budu skupa pokopani kod mjesta **Sareim** koje bi odgovaralo današnjem **Kyrklar** što znači četrdesetorica. Za vrijeme izvršenja kazne jedan se od njih – vjerojatno vođa grupe Melecije – povukao odrekavši se kršćanstva, ali je na njegovo mjesto stupio čuvar. Njihova imena sačuvana su u oporuci koju su sastavili. J. Colin smatra da se zapravo ne radi o vojnicima, koji su mučeni u vrijeme Licinija nego o mučenicima, koji su općenito poznati kao Lionski mučenici iz god. 177. i da nisu mučeni u Sebastiji u Armeniji nego u Sevastopolu na Crnom moru.

Sv. Grgur iz Nise. Rodio se oko 335. u Cezariji u Kapadociji. Potječe iz bogobojazne obitelji. Brat mu Bazilije i sestra Makrina štiju se kao sveci. Oženio se, a kasnije (možda kao udovac) povukao u samoću. Postao je biskup u Nisi. Bio je dobroćudan i zbog toga ponekad neokretan u praktičnom životu. Istakao se naročito svojom teološkom mišlju i spisima. Datum njegove smrti je nepoznat.

– **Sv. Pacijan**, barcelonski biskup. Živio je u IV. st. Isticao se humanističkom i teološkom naobrazbom. Napisao je nekoliko teoloških spisa od kojih su se neki sačuvali.

10. *Bogoslужje ferijalno*

Istog dana

– **Sv. Kaj i Aleksandar**, frigijski mučenici. Prema novijim istraživanjima, Kaj bi bio mučen početkom III. st. u vrijeme cara Septimija Severa. Prema Delehayevu mišljenju, Aleksandrovo bi ime nastalo pogrešnim čitanjem mjesta Aleksandrija.

– **Sv. Kvadrat (ili Kodrat), Dionizije, Ciprijan, Anekt, Pavao i Krescencije**. Prema predaji koja je zabilježena veoma kasno, bili su korintski mučenici. Kvadrat se bavio medicinom. Za vrijeme Decijeve, ili Valerijanove, progonstva prefekt Grčke Jazon dao bi ga izmučiti sa spomenutim drugovima i na koncu mu odsjekao glavu. Na tom je mjestu, prema predaji, izbio izvor na kojem su vjernici još u XIV. st. crpali vodu za liječenje bolesti. Budući da stariji povijesni izvori ne spominju te mučenike, neki noviji povjesničari pripuštaju mogućnost da bi predaja mogla nastati kao jednostavna pobožna legenda da se protumači opstojnost nekoga ljekovitog izvora u Korintu.

– **Sv. Viktor**, mučenik u Africi. Zbog većeg broja afričkih mučenika s istim imenom ne može se zaključiti da li se rodi o nekom od mučenika označenih u martirologiju uz druge dane ili o zasebnom mučeniku.

– **Sv. Simplicije**, papa. Upravljao je Crkvom 468.-483. u vrijeme kad su rimskim carstvom potresali barbari i srušili Zapadno rimsko carstvo. Obnovio je i posvetio neke crkve u Rimu.

– **Sv. Makarije**, jeruzalemski biskup. Bio je prisutan pri otkrivanju Kristova križa u Jeruzalemu. Kasnija predaja tvrdi da je Makarije, da bi razlikovao Kristov križ od dvaju ostalih, savjetovao da ih se približi jednoj nemoćnoj ženi, koja je na dodir ozdravila. Nagledao je izgradnju bazilike uskrsnuća u Jeruzalemu koju je poduzeo car Konstantin. Umro je god. 333.

– **Sv. Drohtovej** (fr. Droctovée, Drotté), opat samostana sv. Vinka u Parizu koji se vjerojatno može poistovjetiti s kasnijim samostanom Saint-Germain-des Prés. Rodio se oko 530. i umro na glasu svetosti oko 580.

– **Sv. Atal**, opat samostana Bobbio. Bio je učenik sv. Kolumbana. Umro u srpnju 626.

11. Bogoslužje ferijalno

Istog dana

– **Bl. Agnelo Pizanski**, franjevac. Rođen oko 1194. Primio franjevački habit iz ruku sv. Franje kad je Franjo propovijedao po Toskani (1211.-1212.). God. 1217. sv. Franjo ga je poslao u Pariz, gdje je osnovao parišku kustodiju. Generalni kapitul 1223. povjerava mu osnivanje samostana u Engleskoj. U Oksfordu osniva poznato franjevačko sveučilište pozivajući glasovitoga sveučilišnog kancelara Roberta Grossatestu da na njem predaje teologiju. Vršio je povjereničku službu za engleske biskupe u Rimu i bio povjerenik kralja Henrika III. pri njegovu izmirenju s vojvodom od Galles-a. Umro je 13. ožujka 1235. ili 1236. u oksfordskom samostanu.

– **Bl. Kristofor Milanski**, franjevac. Isticao se zanosom za spas duša. Leon XIII. je odobrio njegovo svetačko štovanje.

– **Bl. Ivan Krstitelj iz Fabriana**, franjevac. Rodio se u Fabrianu (Ancona) oko 1469. Isticao se strogim pokorničkim životom, poslušnošću, strpljivošću, poniznošću i dobrotom. Umro je u gradiću Cupramontana 11. ožujka 1539.

– **Sv. Eutim**, sardski biskup, mučenik. Rodio se polovicom VIII. st. u Likaoniji. Studirao je u Aleksandriji. Postao monah i svećenik. God. 787. izabran je za biskupa u Sardu. Sudjelovao je na II. nicejskom ekumenskom saboru (787.), na kojem je osuđen ikonoklazam. Bio je osoba povjerenja carice Irene i Konstantina VI. Međutim, kasniji carevi poslali su ga triput u izgnanstvo. Bio je žestoki pobornik štovanja svetih slika. Vjerojatno je ubijen u prosincu 824. ili 829.

– **Eulogij Kordubski**, mučenik. Rodio se oko 800. Nakon što se zaređio za svećenika, posvetio se propovijedanju i širenju evanđelja pisanom riječju, potičući borbenost kršćana protiv muslimanskih vlastodržaca, u čemu je stekao velik broj sljedbenika. God. 858. izabran je za toledskog metropolitu, ali nije imao kada preuzeti biskupsku stolicu. Progonstvo koje su muslimani organizirali u Kordobi zahvatilo je i Eulogija. Zatvoren je i odrubljen mu je glava 11. ožujka 859.

– **Sv. Heraklije i Zosim**, mučenici. Martirologiji ih navode kao kartaške mučenike. Delehaye, međutim, drži da je Heraklije jedan od četrdesetorice mučenika iz Sebaste, koji se spominju 9. ožujka, a Zosim nikomedijski svećenik pogubljen 13. istog mjeseca.

– **Sv. Kandid, Piperion i dvadesetorica drugova**. Sveci koje spominju neki martirologiji kao kartaške mučenike ne spominju se u predaji afričke Crkve. Zbog toga su noviji hagiografi skloni vjerovati da su oni zabunom prebačeni s ostalih dana na 11. ožujka, i da nisu Kartažani već istočnjaci.

– **Sv. Trofim i Tal**, mučenici iz Laodiceje u Frigiji. Stavljani su na muke za vrijeme Dioklecijanova progonstva. Rimski ih martirologij navodi kao mučenike iz Laodiceje Sirijske.

– **Antiohijski mučenici**. Rimski martirologij spominje više mučenika koji su mučeni u Antiohiji za vrijeme Maksimijanova carevanja.

– **Sv. Gorgonije i Fermo**, mučenici. Gorgonije je vjerojatno palatin, mučenik u vrijeme cara Dioklecijana, kojeg spominje crkveni povjesničar Euzebije, dok o Fermu nema nikakvih podataka uz pomoć kojih bi se mogao osvijetliti njegov lik.

– **Sv. Sofronije**, jeruzalemski patrijarh. Rodio se oko 550. u Damasku u Siriji. Postao je monah. Dosta je putovao. Kao jeruzalemski patrijarh borio se protiv heretika i Arapa. Pisao je književno-teološka i hagiografska djela. Umro je 11. ožujka 638.

– **Sv. Benedikt**, milanski nadbiskup. Živio je na prelazu iz VII. u VIII. st.

– **Sv. Firmin**. Rimski martirologij ga spominje kao opata u Amiensu. Budući da je u povijesti Amiensu nepoznat opat s tim imenom, povjesničari drže da se radi o zabuni, tj. da je naziv opata dan jednom od dvojice svetih biskupa Firmina iz Amiensu, ili da je zamijenjen s Firminom, opatom iz Ferma u Italiji.

12. *Bogoslužje ferijalno*

Istog dana

– **Sv. Maksimilian** (u Rimskom martirologiju pogrešno **Mamilian**), mučenik, iz Tebese u Africi. Bio je sin vojnika veterana Fabija Viktora. Nije htio prihvatiti vojnu službu misleći da se ona ne može pomiriti s kršćanskm shvaćanjem. Zbog toga je 12. ožujka 295. osuđen na smrt. Pred samo mučeništvo zamolio je oca da daruje krvniku novo vojničko odijelo koje je bilo za nj pripravljeno.

– **Sv. Petar**, mučenik, sobar cara Dioklecijana.

– **Sv. Teofan**, kroničar. Rodio se oko 758. vjerojatno u Carigradu. Od dvanaest godina majka ga zaručila s desetgodišnjom djevojčicom Megalom. Zaručnici su, međutim, dogovorno prihvatili asketski život. Neko vrijeme je bio u carskoj službi, a onda je nakon smrti cara Lava IV. postao svećenik, a zatim su se i on i žena mu zamonasili. Prema nekim hagiografima, sudjelovao je na nicejskom saboru 787. g., ali mu u aktima sabora nema spomena. Kao iguman manastira isticao se posebno darežljivošću ispraznivši više puta manastirska spremišta. Sastavio je Ljetopis, izvanredno vrijedno povijesno djelo. U vrijeme ikonoklastičkih borba za vladanja cara Lava Armenca otjeran je u progonstvo na otok Samotraku u Egejskom moru, gdje je 817. ili 818. i umro.

– **Sv. Bernard**, biskup. Prema nekim rukopisima, bio bi kapelan Rikarda kneza Kapue u Italiji i biskup Karinule. Prema drugima bio bi biskup Kapue u IV. stoljeću. Povjesničar Lanzoni drži da je ime Bernard njemačkog porijekla i da je prema tome nemoguće da bi osoba s takvim imenom mogla biti biskup u Kapui u IV. stoljeću.

13. Bogoslužje ferijalno

Istog dana

– **Sv. Rodrigo i Salomon**, kordupski mučenici. Rodrigo se rodio u Kordovi gdje je imao još dva brata, od kojih je jedan prešao na muslimanstvo. Zbog toga su između braće često izbijale oštre svađe. U tim svađama Rodrigo je nastojao biti pomiritelj, ali su ga jednoga dana braća izubijala do besvijesti. U takvom stanju brat musliman ga je pronio kroz grad tvrdeći da je prešao na muslimanstvo. Poslije toga Rodrigo se sklonio u samoću. Brat ga je tužio da je ostavio muslimanstvo, koje je tobože slobodno bio prihvatio. Sudac ga je dao zatvoriti u zatvor gdje je upoznao Salomona koji je također bio slično optužen. Vidjevši da ih ne može skloniti da prihvate muslimanstvo, sudac ih je osudio na smrt. Mučeni su 13. ožujka 857.

– **Sv. Makedonije, Patricija i Modesta**, nikomedijski mučenici. Prema martirologijima bili bi muž, žena i kći.

– **Sv. Teuzeta, Horis, Teodora, Nimfodora, Marko i Arabia**, nicejski (?) mučenici. Teuzeta je vjerojatno iskrivljeno ime od Teodota, koja je bila mučena u Niceji i štuje se sa svoje troje djece. Zbog toga neki predlažu da tekst **et Horris filii eius** (i Hora njezina sina) treba čitati **cum tribus filiis eius** (sa troje njezine djece). Teodora i Nimfodora mogle bi biti mučenice iz bitinijske grupe mučenika Metrodora i Nimfodora. O Marku se ne može ništa zaključiti. A, Arabija bi bilo zapravo ime pokrajine, a ne mučenice.

– **Sv. Sabin**, mučenik iz Hermopolisa (današnji Ašmunayn na Nilu). Za vrijeme progonstva početkom IV. st. sakrio se, ali ga je jedan prosjak, kojeg je Sabin pomagao, otkrio za dva novčića. Osuđen je na smrt i utopljen u Nilu.

– **Sv. Kristina**, mučenica u Perziji.

– **Sv. Anzovin**, (Anzuin), biskup. Bio je savjetnik i ispovjednik Ljudevita II. kralja Italije u Paviji. Oko 850. g. izabran je za biskupa Kamerina u Italiji. Isticao se darežljivošću prema siromasima i izmirenjem zavađenih. Umro je 868. Sahranjen je u sarkofag u kamerinskoj katedrali.

– **Sv. Eufrazija Nikomedijska**, djevica i mučenica. Pretrpjela je mučeništvo početkom IV. st. u vrijeme Maksimijanova progonstva.

– Prijenos tijela **sv. Nikefora**, carigradskog biskupa. Blagdan mu se štuje 2. lipnja.

14. Bogoslužje ferijalno

Istog dana

– **Sv. Leon**, mučenik (?) rimski. Bio je obraćenik, zatim svećenik i konačno je zbog uzorna života postao biskup. Sačuvan mu je djelomično nadgrobni natpis. Međutim iz oskudnih podataka, koje o njemu posjedujemo, neki haglografi drže da se ne može s dovoljnom sigurnošću ustvrditi da je bio mučenik i svetac.

– **Rimski mučenici**. Prema Rimskom martirologiju, mučeno je 47 osoba koje je sv. Petar priveo na kršćanstvo dok je sa sv. Pavlom bio zatočen u Mamertinskoj tamnici.

– **Mučenici iz Valerije.** Prema sv. Grguru Velikom, Langobardi su objesili dvojicu monaha i ubili jednog đakona. Premda je njihovo mučeništvo dobro posvjedočeno, neki hagiografi drže da bi ih trebalo ispustiti iz martirologija, jer nema svjedočanstva o njihovu štovanju.

– **Sv. Petar i Afrodizije.** Smatraju se afričkim mučenicima. Budući da neki rukopisi drugo ime donose različito (Eufrazije, Eufrozije i Eufrazija), neki su u njima skloni vidjeti nikomedijske mučenike: Petra, koji se štuje 12. ožujka i djevicu Eufraziju; ali postoje i druge hipoteze.

– **Sv. Eutih (Eustacije) i drugovi,** mučenici. Ubijeni su u Harranu u Mezopotamiji. Neki povjesničari datiraju njihovo mučeništvo oko 740. godine.

– **Sv. Matilda,** kraljica. Rođena je oko 895. God. 909. udala se za Henrika Ptičara, koji je kasnije postao njemački kralj. S njim je imala petero djece, među kojima su bili kasniji rimski car Oton I. i sv. Bruno, kölnski nadbiskup. Umrla je kao monahinja u Quedlinburgu 14. ožujka 968.

15. *Bogoslužje ferijalno*

Istog dana

– **Sv. Longin,** vojnik, mučenik u Cezareji u Kapadociji. Na Istoku se od starine pod Longinovim imenom časti stotnik, koji je priznao pod križem da je Isus zaista bio Božji Sin, a kasnije mu je čuvao grob. Na Zapadu predaja drži ga je Longin probo kopljem Kristova prsa i da je bio stotnik o kojem govori Evanđelje. Prema jednoj i drugoj predaji, obratio se na kršćanstvo, živio sveto i umro mučeničkom smrću u Cezareji u Kapadociji. Najstariiji tekst o njegovu štovanju jest Poslanica (17,15) sv. Grgura iz Nise († oko 394.) koja o njemu govori jednostavno kao o stotniku ne navodeći mu ime. Jedno stoljeće kasnije susrećemo u različitim spisima, naročito apokrifnim, i ime Longin što zapravo znači kopljanik. Tako je kršćanska tradicija, izgleda, ujedinila u jednoj osobi tri različite osobe: vojnika koje je probo Kristove grudi, stotnika, koji je bio prisutan kod Isusove smrti i stotnika koji je zapovijedao stražom na Kristovu grobu.

– **Sv. Aristobul (?)**. Na škrtim podacima iz Poslanice Rimljanima (16,10), u kojoj apostol Pavao pozdravlja Aristobulove, kršćani su iskitili legende. Iz Pavlove poslanice možemo zaključiti samo to da je Aristobul bio imućan čovjek, koji je posjedovao i robove.

– **Sv. Menigno.** Prema predaji bio je stupar na Helespontu u vrijeme Decijeva progonstva. Prijavio se sam da je kršćanin. Istrgao sucu dekret o progonstvu i poderao ga, nakon čega je osuđen na smrt.

– **Sv. Nikandar,** mučenik. Prema predaji, pretrpio je mučeništvo za vrijeme cara Dioklecijana u Egiptu, zbog toga što je sakupljao tjelesa kršćanskih mučenika i pokopavao ih.

– **Sv. Leokricija,** kordupska mučenica, Rodila se u bogatoj muslimanskoj obitelji. Krstila se potajno uz pomoć jedne svoje rodice monahinje. Kad nije mogla umiriti roditelje, pobjegne od kuće i skloni se kod nekih kršćana. Zbog toga što je posjetila biskupa sv. Eulogija, bila je dojavljena i skupa s biskupom osuđena na smrt 859. godine.

– **Sv. Matrona,** sluškinja, mučenica. Rodom iz Soluna, bila je sluškinja Hebrejke Pautile. Potajno je odlazila u crkvu zbog čega ju je gospodarica mučila. Od tih muka je i umrla.

– **Sv. Prob**, biskup u Rieti-u. O njegovu životu donosi škrte podatke papa Grgur Veliki. Ti se podaci osnivaju na pričanju Probova nećaka i odnose se na nekoliko čudesnih zgoda, koje su budile srednjovjekovnu maštu,

– **Sv. Klement Marija Hofbauer**, redemptorist. Rođen je 26. XII. 1751. u brojnoj obitelji u južnoj Moravskoj. Poslije očeve smrti radi kao pekar i nastavlja školovanje. U Beču pohađa sveučilište. Postaje redemptorist. Nakon završenog studija u Frosinone u Italiji, osniva nekoliko redemptorističkih samostana u Evropi. God. 1808. kad je Napoleon dokinuo redemptoristički samostan u Varšavi, odlazi u Beč gdje vrši različite službe i utječe znatno na religiozni život u Beču. Umro je 15. ožujka 1820.

– **Sv. Speciozus**, monah iz Terracine. Bio je učenik sv. Benedikta. Čitavi život proveo je u samostanu kod Terracine. Umro je u Kapui, kamo je išao zbog nekih kućnih poslova. Štovanje mu je zajamčeno tek u kasnijem vremenu.

– **Sv. Lujza Marillac** – Le Grass, suutemeljiteljica milosrdnica sv. Vinka Paulskog. Nezakonita kći Luja de Marillac. Kao djevojčicu odgajale su je dominikanke, a zatim neka odgojiteljica. Namjeravala je poći u samostan, ali ju je kapucinski provincijal Honorat de Champigny odvratilo zbog slaba zdravlja. Udala se za Antuna le Grass, tajnika Marije Medici. Kad joj se muž razbolio, došla je do očaja. Razgovori sa sv. Franjom Saleškim i nutarnje rasvjetljenje smirili su je. Odlučni čas njezina života bio je susret sa sv. Vinkom Paulskim 1624. godine. Poslije muževljeve smrti sin joj je pošao u sjemenište, a ona zavjetovala doživotno udovištvo. God. 1633. sv. Vinko joj je povjerio Kćeri milosrđa koje su prema njegovoj zamisli trebale spojiti samostansku savršenost i vanjsku djelatnost. Lujza je za njih napisala prvo pravilo i surađivala do smrti sa sv. Vinkom u njihovu vodstvu. Umrula je 1660., proglašena blaženom 1920. i svetom 1934. godine.

16. *Bogoslužje ferijalno*

Istog dana

– **Sv. Hilarije, Tacijan, Feliks, Larg i Dionizije**, akvilejski mučenici. Prema jednom kasnom opisu mučeništva bez povijesne vrijednosti Hilarije je bio biskup, Tacijan đakon, a ostala trojica obični kršćani. Mučeništvo su pretrpjeli za vrijeme cara Numerijana (284.). Treba, međutim, imati na umu da istarske legende redovito datiraju svoje mučenike u vrijeme toga cara.

– **Sv. Papa**, likaonski mučenik. Bio je zanešeni vjerovjesnik u vrijeme cara Maksimijana (286.-305.). Bio je optužen i mučen. Umro je vjerojatno u Seleuciji, glavnom mjestu Izaurije.

– **Sv. Julijan**, mučenik u Ciliciji. Prema predaji optužen je kao mladić od 18 godina da je kršćanin, zavezan u vreću s otrovnim zmijama i bačen u more.

– **Sv. Agapit**, ravenki biskup. Živio je na prijelazu iz III. u IV. stoljeće. Štovanje mu se počelo širiti tek od XI. stoljeća.

– **Sv. Heribert**, kölnski nadbiskup. Rodio se oko 970. Bio je kancelar Otona III. God. 999. izabran je za kölnskog nadbiskupa. Isticao se pobožnošću, pokorom i djelima milosrđa prema potrebnima.

– **Sv. Patricije** (franc. Patrice), biskup Clermont-a. Većina povjesničara drži da se zapravo radi o pogrešnom čitanju. Prepisivač bi naime krivo pročitao sv. Patrika apostola Irske koji se štuje 17. ožujka i zapisao pogrešno **Arverniae** umjesto **Hiberniae**, te tako nesvjesno u martirologij prenio sveca iz Irske u Clermont.

– **Sv. Abraham**, pustinjač u Siriji.

17. SV. PATRIK, biskup

Neobavezan spomendan

Sv. Patrik, apostol Irske, rođen je 385. g. na tlu današnje Velike Britanije. Kad mu je bilo 17 godina, zarobiše ga gusari i prododaše u Irskoj. U zarobljeništvu je proživio pet godina i za to vrijeme doživio vjerničko obraćenje koje neće iznevjeriti čitavoga života. Uspio je pobjeći u domovinu, ali je u njemu ostala želja da se ponovno vrati u Irsku kao navjestitelj kršćanstva. Studirao je u mjestu Auxerre kod biskupa sv. Germana. Putovao je po Italiji da upozna monaške zajednice i njihov način života.

Ohrabren riječima svojih učitelja, 432. g. oputovao je ponovno u Irsku i tu naslijedio prvog biskupa Paladija. Mnogo je propovijedao i mnoge obratio na kršćanstvo. Osobito se broj kršćana povećao kad je uspio obratiti na kršćanstvo samoga kralja. Uspostavljao je kršćanske zajednice i uređivao njihovo djelovanje prema prilikama pojedinih mjesta.

Susretao se s mnogim poteškoćama. Da bi se obranio od optužaba, napisao je *Confessio* koja je nadahnuta na Pavlovoj obrani u Drugoj poslanici Korinćanima. Patrik naglašava da je njegovo djelo plod Božjeg poziva.

Kad je Patrik umro, godine 461., Irska ne samo da je bila privedena kršćanstvu nego je i crkveno organizirana. Crkveno sjedište postao je grad Armagh na sjeveru Irske, danas Ulster. Patrikov susret s monaškim životom u sjevernoj Italiji i južnoj Galiji ostavit će pečat na svim zajednicama koje je on ustanovio u Irskoj. Monaštvo je dalo usmjerenje cjelokupnom životu irske crkve. Velike samostanske zajednice postaju pravi crkveno-religiozni centri. Odgovorni upravljači Crkve nisu bili biskupi nego opati. Nosioći crkvene jurisdikcije bili su opati, a biskupi su obavljali službu posvećivanja. Za tu službu opat bi obično odredio jednog od svojih podložnika. Monasi su bili dušobrižnici, vodili škole i obavljali službu Božju za narod. Zbog toga su bili svećenici - redovnici. Preko irskoškotskih misija rasutih po evropskom kopnu, mnoge značajke irskog kršćanstva prešle su i na evropsko kopno. To se prvenstveno odnosi na celibat, moljenje časoslova, osobnu i tajnu ispovijed kao i na pojedinačno duhovno vodstvo.

Kad gledamo koliki je utjecaj irsko kršćanstvo imalo u pokrštenju Evrope, vidimo koliki je značaj imao njihov apostol sv. Patrik. Moderni autori se ne slažu u kronologiji njegova života, ali su složni u plodovima koji su iza njega ostali.

MB

Istog dana

– **Sv. Josip Arimatejski**, potajni Kristov učenik. Poslije Kristove smrti zatražio je od Pilata Isusovo tijelo i pokopao ga u svoj grob. Na te evanđeoske podatke legende i apokrifni spisi nadodaju mnoge zgode iz njegova života. Štovanje mu je na Istoku potvrđeno od 10. st., a na Zapadu od 15. stoljeća.

– **Sv. Aleksandar i Teodor**, rimski mučenici. Prema novijim hagiografima, radi se o pogrešnom shvaćanju dokumenata. Dvojica mučenika bila bi zapravo pogrešno udvostručenje istinskih mučenika iz grupe Aleksandar, Evencije i Teodul iz Via Nomentana.

– **Aleksandrijski mučenici**. Prema Rimskom martirologiju mučeni su u vrijeme cara Teodozija u Aleksandriji od poklonika božice Serapide, zbog toga što nisu pristali na idolopoklonstvo.

– **Sv. Pavao**, mučenik. Živio je vjerojatno u VIII. stoljeću. Zauzimao se za štovanje svetih slika. Zbog toga je mučen i živ spaljen.

– **Sv. Agrikola**, biskup. Rodio se 498. u senatorskoj obitelji. God. 532. postao je biskup u Chalon-sur-Saone. Sv. Grgur Tourski ga hvali zbog dobrog propovijedanja i stroga života. Sudjelovao je na više mjesnih crkvenih sabora. Umro je 580.

– **Sv. Gertruda**, djevica. Bila je kći Pipina iz Landena i sv. Ite, te sestra sv. Bege. Povukla se s majkom u samostan u Nivelles, koji je njezina majka osnovala poslije muževljeve smrti. Umrla je 659.

18. SV. ĆIRIL JERUZALEMSKI, biskup i crkveni naučitelj

Neobavezan spomendan

Slavni jeruzalemski biskup rođen je 315. godine. Zaredio ga je za biskupa cezarejski metropolit Akacije koji je pripadao arijancima. Kao pobornik nicejske vjeroispovijesti, Ćiril je morao mnogo podnositi zbog progonstva arijanaca. Osudile su ga dvije pokrajinske sinode, nekoliko puta je morao bježati iz svoga biskupskog sjedišta, ali je ostao vjeran Nicejskom vjerovanju. Sudjelovao je na 2. ekumenskom saboru u Carigradu 381. godine.

Postao je glasovit po svojim *Katehezama* od kojih su nam, zahvaljujući jednom stenografu, sačuvane 24. Kateheze su održane 350. g. u bazilici sv. Groba u Jeruzalemu. Prvih 18 kateheza su posvećene katekumenima, a zadnjih 5 novokršćenicima. Prvih pet raspravlja o vjeri, grijehu, i pokori, a daljnjih 13 razlažu krsnu vjeroispovijest. Pet zadnjih kateheza nazivamo »mistagoške«, a održane su novokršćenicima o blagdanu Pashe. Raspravlja o sakramentima i kršćanskom bogoslužju. Ćiril raspravlja o stvarnoj Kristovoj prisutnosti u Euharistiji i izričito govori o pretvorbi (metabálesthai — transubstantiatio). U njegovim katehezama nalazimo podatke o epiklezi i spomenu mrtvih u misi. U kristologiji izričito odbacuje arijanske tvrdnje i ispovijeda Krista kao Boga od Boga, ali namjerno izbjegava izraz »homoúsios« jer mu miriše na sabelijanizam i nije potvrđen u Svetom pismu. Zbog toga kolebanja Ćiril za dugo vremena nije prihvaćen od svih kršćana kao svetac.

Umro je 386. ili 387. godine. Na današnji dan se slavi od starine u Jeruzalemu i općenito na cijelom Istoku. Njegov blagdan na Zapadu je uveden tek 1882. Papa Leon XIII. proglasio ga je naučiteljem Crkve.

MB

Istog dana

– **Sv. Salvator iz Horte**, franjevac. Rodio se 1520. Kao siroče bez roditelja u Barceloni postaje postolar da bi mogao uzdržavati sebe i sestru. Nakon njezine udaje odlazi k benediktincima, a zatim odmah k franjevcima. Ubrzo se u samostanu počeo isticati svojim vrlinama. Zbog čudesnih događaja i znakova koji su se po njemu zbivali premješten je iz samostana u samostan, pa mu je čak promijenjeno i ime u fra Alfonzo. U Barceloni je bio optužen i pred inkvizicijom. Smirio se tek u Cagliari-ju, ali zakratko, jer je nakon dvije godine 1567. umro.

– **Bl. Aleksandar**, biskup i mučenik u Cezareji. Mučen je za Decijeva progonstva.

– **Sv. Narcis**, biskup i **Feliks**, đakon. Prema legendi i apokrifnim spisima, Narcis bi bio biskup u Geroni. Za vrijeme Dioklecijanova progonstva pošao bi s đakonom Feliksom u Augsburg. Odsjeli su u kući bludnice Afre koju je s ostalim ženama u njezinoj kući obratio na kršćanstvo. Ubrzo poslije toga saznao je za mučeništvo sv. Afre, njezinih drugarica i biskupa sv. Dionizija. Oko 307. i sam je s đakonom Feliksom pretrpio mučeništvo. Budući da je legenda o sv. Afri nastala mnogo kasnije nego što je ona živjela, povjesničari drže da bi Narcis bio identičan sa sv. Narcisom jeruzalemskim, a Feliks bi bio dvojnik istoimenog afričkog mučenika, koji se štovao u Geroni.

– **Nikomedijski mučenici**. Prema Rimskom martirologiju, sasječeno je mačem 10.000 kršćana.

– **Sv. Trofim i Eukarpion**, nikomedijski mučenici. Bili su vojnici u vrijeme cara Maksimijana (286.-305.). Izvršavali su vjerno carske naredbe protiv kršćana. Obratili su se i počeli pomagati progonjenim kršćanima. Kad se za to saznalo, mučeni su i ubijeni.

– **Sv. Eduard**, mučenik, engleski kralj. Bio je sin engleskog kralja Edgara Mirnog i njegove prve žene Etelfelde. Vladao je 975.-978. ili 979. kada je ubijen u neobičnim okolnostima. Na Zapadu je neuobičajeno da se takvu vrstu smrti smatra mučeništvom.

– **Sv. Frigidijan**, biskup. Bio je biskup u gradu Lucca. Umro je, prema predaji, 18. ožujka 588. Blagdan mu se slavi na dan prijenosu moćiju 18. studenoga.

– **Sv. Anselmo II.**, biskup. Rodio se u mjestu Baggio kod Milana oko 1040. Stupio je u benediktinski red. Stric mu, papa Aleksandar II. poslao ga je u Njemačku da primi od cara Henrika IV. investituru. Kao biskup u gradu Lucca sudjelovao je mnogo u provođenju reforma Grgura VII. Umro je u Mantovi 1086.

19. SV. JOSIP, zaručnik Bl. Dj. Marije

Svetkovina

Imamo mnogo svetaca koji nose ime Josip. Svi oni idu natrag do zaručnika prečiste Djevice Marije i djevičanskog Isusova oca. Najraniji spomen sv. Josipa nalazi se u martirologiju u Reinchenau oko 850. go-

dine. Od 9. st. sve se više povećava Svečevo liturgijsko i pučko štovanje. Promicali su ga: sv. Bernard iz Clairvaux-a, sv. Terezija Avilska, franjevci, Ivan Gerson, sv. Franjo Saleški i mnogi drugi. Kao obavezni blagdan za čitavu Crkvu uveo ga je papa franjevac Siksto IV. 1479. godine. Godine 1621. taj dan je proglašen zapovjednim blagdanom, 1729. Svečevo je ime uneseno u litanije Svih svetih, a od 1919. g. imamo i predslavlje o sv. Josipu.

Josip je bio zanatlija koji je s radom svojih ruku izdržavao Svetu Nazaretsku Obitelj. Usporedba s rimskim kalendarom pokazuje staro svetkovanje božice zanatlija Minerve na 19. dan ožujka. Papa Pio XII. g. 1956. određuje 1. svibnja za blagdan sv. Josipa Radnika za čitavu Crkvu. Po novoj reformi kalendara 1. svibnja je neobavezni spomendan.

Sveto pismo pruža škrte podatke o životu sv. Josipa. Bio je »*pravednik*«, veli sv. Matej (1,9), što znači: bio je krepostan i svet muž. Otac mu se zvao Jakov ili Heli. Josip je bio zaručen s Marijom, Isusovom majkom. Potjecao je od kralja Davida, ali je ta kraljevska loza u Josipovo vrijeme već bila spala na niske grane. Evanđelje bilježi da se zbunio uvidjevši da je njegova zaručnica postala trudna. Nije znao na koji je način to postala, a nije zapazio ništa nedolično. Da izbjegne govorkanja, odlučio je potajno ju otpustiti. Tada mu je anđeo saopćio istinu: »*Ono što je ona začela potječe od Duha Svetoga. Rodit će sina, i ti mu nadjeni ime Isus*« (Mt 1,20-21). Josip je tada bez bojazni, sa strahopoštovanjem, poveo Mariju u svoju kuću. Tu joj je bio zaštitnik i hranitelj.

Kad je car August izdao zapovijed da se popiše pučanstvo rimskog carstva u svrhu oporezivanja, svatko se morao prijaviti u svome gradu. Josip je s Marijom krenuo prema Betlehemu. Možemo zamisliti koliku je bol morao osjetiti kad svojoj zaručnici nije mogao priskrbiti ništa bolje osim skromne štalice u kojoj će se roditi Isus. No, njegova se bol preselila u bujicu radosti nakon Isusova rođenja. Tada je on obavio prvo klanjanje pred Otkupiteljem svijeta u jaslicama. Nije još zamijetio prijeteci oblak što se počeo nadvijati nad Dijete. Doživio je poklon Mudraca, ali je morao i bježati u tuđu zemlju da spasi Dijete. U snu mu se javio anđeo koji reče: »*Ustani, uzmi dijete i majku njegovu pa bježi u Egipat i budi ondje do nove naredbe*« (Mt 2,13). Boravio je u tuđini zbog Herodova bijesa, ali će se ipak povratiti u svoju zemlju na vijest da su »*umrli oni koji su htjeli ubiti dijete*« (Mt 2,20).

Kad je Isusu bilo dvanaest godina, po židovskom običaju, otišao je u Jeruzalem s roditeljima. Tu se od njih odvojio i, nakon tri dana traženja, pronađen u hramu gdje razgovara s naučiteljima. Njegova Majka je veselo uskliknula: »*Otac tvoj i ja žalosni smo te tražili*« (Lk 2,48). Potom Isus siđe s njima, dođe u Nazaret i bijaše im poslušan (Lk 2,51).

Josip je radom svojih ruku izdržavao Nazaretsku Obitelj. On je živi primjer »*strogog ali otkupiteljskoga zakona ljudskog rada*« (Pavao VI.). Za života je bio priprosti zanatlija, a kasnije je pribrojen crkvenim uči-

teljima i patrijarsima. Vjerojatno nije doživio Isusovo javno djelovanje. Evanđelisti o tome šute. Možemo reći da je sv. Josip bio živa sjena nebeskog Oca.

Ikonografija prikazuje sv. Josipa s djetetom Isusom u rukama, sa štapom koji je čudesno procvjetao, s drvodjelskim alatom ili putničkim štapom. Pogrešno ga je predstavljati kao oronula starca. Zaštitnik je Crkve, obitelji i umirućih. Tim naslovima Crkva je nagradila požrtvovnost i nesebičnost ovoga skromnog muža. On je nadasve svetac običnoga svakodnevnog života.

FC

Istog dana

– **Sv. Kvint, Kvintila, Kvartila, Marko i devetorica drugova.** Martirologiji ih navode kao mučenike iz Sorrenta. Povjesničari sumnjaju u tu tvrdnju. Dalhaye misli da bi neimenovana grupa mučenika mogla biti iz Korinta, a četvorica navedenih po imenu iz nekoga drugoga nepoznatog nam mjesta.

– **Sv. Pankarije,** nikomedijski mučenik. Porijeklom je iz Huzistana. Prema predaji, bio je dostojanstvenik na dvoru cara Dioklecijana. Da bi mogao napredovati u častima, odrekao se vjere. Na opomenu majke i sestre obratio se i priznao kršćaninom. Pozvan je pred cara da se opravda. Kad se nije htio odreći kršćanstva car ga je poslao arhontu u Nikomediji da mu on presudi, kako sam ne bi morao prisustvovati izvršenju kazne nad nekadašnjim prijateljem. Mučen je 19. ožujka. Životopis mu odaje ogromne sličnosti sa životopisom Jakova Osakaćenog, iz V. stoljeća.

– **Sv. Apolonije i Leoncije,** biskupi, mučenici. Prema Bolandistima Apolonije bi bio jedan od učenika sv. Valentina (Zdravka), biskupa iz Terni u Italiji.

– **Sv. Landoald,** svećenik i **Amancije,** đakon. Landoald je bio rimski svećenik, porijeklom Langobard. Papa Martin I. poslao ga je sa sv. Amandom da naviješta Evanđelje u belgijskoj Galiji. Amancije ga je pratio na putovanju. Bili su neumorni u propovijedanju i pastoralnom radu. Landoald bi umro 668., a Amancije oko 670.

– **Sv. Ivan iz Penne,** opat. Prema legendarnom životopisu, rodio bi se u Siriji u VI. stoljeću. Budući da su u tim krajevima vladali nemiri zbog monofizitizma, preselio bi se u Italiju, u mjesto Parrano u spoletskoj biskupiji gdje bi četrdesetak godina upravljao samostanom. Rimski ga martirologij navodi da je iz Penne, međutim neki autori misle da se radi o pogrešnom prijepisu Penna umjesto Parrano.

20. *Bogoslužje ferijalno*

Istog dana

– **Bl. Ivan iz Parme,** franjevac. Sedmi general Franjevačkog reda. Bio je više puta papinski poslanik u različitim poslovima. Štovanje mu je odobrio papa Pio VI.

– **Bl. Marko iz Montegallo,** franjevac. Rodio se 1425. u selu Fonditore kod Montegallo. Studirao je na sveučilištima u Perudi i Bologni i doktorirao iz prava i medicine. Obavljao je liječničku službu u Ascoli. Vjenčao se po očevoj želji s Klarom de' Tibaldeschi, s kojom je živio u uzdržljivosti. Nakon očeve smrti, zaručnici su

dogovorno stupili u samostan. Isticao se kao zaštitnik mira i javnog dobra. Za ustuk lihvarstvu podigao je nekoliko pučkih blagajna tzv. **montes pietatis**. Umro je u Firenci 1496.

– **Bl. Hipolit Galantini**, franjevački trećoredac, osnivač Kongregacije kršćanskog nauka. Rodio se u Firenci 12. X. 1565. Već od mladih dana se isticao poučavanjem u katoličkom nauku. Od 1602. do 1604. osnovao je Kongregaciju sv. Franje za kršćanski nauk. Umro je u Firenci 1619.

– **Sv. Arhip**, suborac sv. Pavla, kojeg Pavao spominje u poslanici Filemonu i Kološanima.

– **Sv. Pavao, Ćiril, Eugenije i drugovi**, mučenici. Prema Rimskom martirologiju, uz imenovane mučenike spominju se još četvorica. Neki stariji martirologiji navode uz spomenute mučenike po imenu još sedmoricu. H. Delehaye drži da se ne radi o sirijskim mučenicima, kako to ističu martirologiji, nego da su Pavao i Ćiril mučeni u Antiohiji. Umjesto Eugenija radilo bi se o mučenici Eugeniji.

– **Sv. Fotina, Josip, Viktor, Sebastijan, Anatolije, Focije, Fotida, Paraskeva (Petka) i Ćiriaka**, mučenici. Prema legendarnim opisima mučeništva, Fotina je bila Samarijanka, u koje je Krist zatražio vode da se napije. Josip i Viktor bi bili njezini nezakoniti sinovi. Fotida, Paraskeva i Ćiriaka bile bi Fotinine sestre ili rodice. Sebastijan i Anatolije dva viša vojna časnika. Poslije mučeništva apostola Petra i Pavla Fotina se povukla u Kortagu sa sinom Josipom. Viktor je bio vojnik i obratio je na kršćanstvo sudrugove Sabastijana i Anatolija. Po naređenju cara Nerona svi su spomenuti osuđeni na smrt.

– **Sv. Aleksandra, Klaudija, Eufrazija, Matrona, Julijana, Eufemija i Teodozija**, mučenice iz Amizija u Paflagoniji. Prema jednom kasnijem tekstu, živjele bi u vrijeme cara Maksimijana. Protestirale su protiv progona kršćana. Zbog toga su uhapšene, izbičevane, izmučene i bačene u užarenu peć. Četiri prva imena pojavljuju se i u jednoj drugoj grupi od sedam djevoja mučenica koja spominje Teodot iz Ancire. Posljednja se tri imena također mogu prepoznati u jednoj drugoj grupi iz Ancire: Julita, Faina i Tekuza. Zbog toga neki hagiografi zaključuju da se radi o grupi iz Ancire koja je pogrešno navedena kao grupa iz Amizija.

– **Sv. Niceta**, biskup iz Apoloniade. Živio je u vrijeme ikonoklazma. Bio pobornik štovanja svetih slika. Umro je u progonstvu.

– **Sv. Vulfran**, nadbiskup Sens-a. Rodio se oko polovice VII. st. u Milly (današnji Milly-la-Forêt u Francuskoj). Stupio je u klerički stalež i postao članom klera na merovinškom dvoru. Kratko je vrijeme bio biskup Sens-a. Ostavio je biskupiju i kroz pet godina vršio misionarsku službu, izgleda bez naročitog uspjeha. Potom je živio u Fontenelle kao jednostavni monah. Tu je i umro između 700. i 702. godine.

– **Sv. Kudbert**, canterburyski nadbiskup. Rodio se u početku VIII. stoljeća. Postao je benediktinac. Vršio službu opata, a zatim je postao biskup. Bio je prijatelj sv. Bonifacija. Umro je 758. godine.

– **Sv. Ambrozije Sansedoni**, dominikanac. Rodio se u Sieni 16. travnja 1220. Učenik sv. Alberta Velikog i sudrug sv. Tome Akvinskog. Istakao se posebno propovijedanjem mira i naukom. Umro je 1286. dok je propovijedao korizmu u Sieni.

21. *Bogoslužje ferijalno*

Istog dana

– **Sv. Biril**, biskup. Prema Rimskom martirologiju, za biskupa ga je zaredio sv. Petar. Obratio je mnogo pogana na kršćanstvo.

– **Aleksandrijski mučenici.** Prema Rimskom martirologiju, sasječeni su od arijanaca u vrijeme cara Konstancija.

– **Sv. Filemon i Domnin (Dujko),** rimski mučenici. Prema grčkim menologijima rođeni su u Rimu. Propovijedali su Evanđelje po Italiji. Zbog toga su uhvaćeni i mučeni. Vijesti su o njima vrlo škrte, pa je nesigurno da li su i postojali

– **Sv. Serapion,** pustinjač. Redovito ga se poistovjećuje, ali bez ikakvih dokaza, sa Serapionom biskupom Tmuis-a, o kojem su se sačuvala brojna svjedočanstva.

– **Sv. Lupicin (Vuko),** opat. Poslije smrti zaručnice povukao se k bratu Romanu u samoću. Osnovao su dva samostana. Isticao se strogošću života i zaštićivanjem stanovništva od nasilja. Umro je 480. godine.

– **Sv. Nikola** iz Flüe, zaštitnik Švicarske. Rodio se 1417. u Flüe. Oženio se s Dorotejom Wyss s kojom je imao desetero djece. Vršio je različite javne službe. Dogovorno sa ženom povukao se u samoću provoditi pustinjački život. Odatle je izlazio jedino u crkvu, ili kad bi tražila sigurnost i mir domovine. Nazvan je Ocem domovine (**Pater Patriae**). Umro je 1487. Tvrdi se da je 19 godina pustinjačkog života u pustinji Ranft proživio o samoj euharistiji.

22. *Bogoslužje ferijalno*

Istog dana

– **Sv. Benvenuto Scotivoli,** franjevac, biskup. Rođen je u Ankoni. Studirao pravo u Bologni. Postao papinski kapelan i upravitelj biskupije Osimo. Ujedno je vršio i svjetovnu vlast u ankonitanskoj Marki. Istakao se kao reformator. Umro je 1282.

– **Sv. Pavao,** biskup u Narboni. Prema Grguru iz Toursa, Pavao je bio jedan od sedmorice biskupa koji su oko 250. pošli na misionarsko putovanje u Galiju. Neki spisi iz VI. stoljeća navode ga kao apostolskog učenika. Grob mu se štuje već od IV. st. i jedan je od prvih biskupa, koji nisu bili mučeni a postoje svjedočanstva o njihovu štovanju.

– **Sv. Epafrodit,** apostolski učenik. Rimski martirologij o njemu kaže da je bio biskup u Terracini, gdje ga je postavio sv. Petar. Prema pseudo-Doroteju bio je biskup Adrije, a prema Teodoretu biskup Filipa. Pavao spominje Epafrodita u Poslanici Filipljanima (2,25-30). Već se Baronije pitao da li se radi o trima osobama istog imena. Dokazi za odgovor nisu pronađeni do danas.

– **Sv. Bazilije,** svećenik i mučenik. Pretrpio je mučeništvo u vrijeme cara Julijana Apostate.

– **Sv. Oktavijan i drugovi,** kartaški mučenici. God. 484. vandalski kralj Hunrih progonio je kršćane koji nisu pristajali uz arijanizam. Prema Grguru Tourskom, u tom je progonstvu mučeno nekoliko tisuća kršćana, među kojima i arhiđakon Oktavijan. Afrički pisac Viktor de Vita, koji opisuje to progonstvo, premda nabroja imena biskupa, svećenika i đakona, koji su mučeni ili prognani, ne spominje Oktavijanovo ime. Ne spominju ga ni srednjovjekovni martirologiji, pa je veoma teško utvrditi istinitost Grgurova izvještaja.

– **Sv. Saturnin i drugovi,** afrički mučenici. Mučenici se spominju na tri različita datuma: 21. veljače, 22. i 24. ožujka. U pojedinim prijepisima imena osoba i mjesta mučenja ponešto su izmijenjena pa je teško odrediti točne podatke.

– **Sv. Kalinik i Bazilisa,** mučenici iz Galacije. U Rimskom martirologiju i nekim grčkim menologijima prvo se ime navodi u ženskom obliku, tj. kao Kalinika. Radi

se zapravo o muškarcu kršćaninu iz III. st. iz Galacije, koji je obilazio kršćanske zatvorenike i pružao im pomoć koju je dobivao od bogate Bazilise. Kada se to saznalo, oboje su uhvaćeni i mučeni u vrijeme cara Decija.

– **Sv. Zaharija**, papa. Porijeklom je iz grčke obitelji iz Kalabrije. Postao je papa 3. prosinca 741. Upravljaio je Crkvom u nemirnim vremenima. Pregovarao je s Langobardima. Potvrdio novu karolinšku dinastiju što ju je 747. uspostavio Pipin Mali. Protestirao je protiv ikonoklastičke politike Konstantina V. Kopronima. Sazvao je dvije rimske sinode. Uredio crkvenu administraciju. Bio je čovjek široke kulture. Posljednji papa grčkog porijekla. Umro je 752. godine.

– **Sv. Deogratias** (Bogohval), kartaški biskup. U vrijeme svoga kratgoga trogodišnjeg biskupovanja pokazao je istinsku darežljivost i samilost prema rimskim zarobljenicima u Africi, koje je Genzerih dopremio 455. godine. Da bi ih nahranio, prodavao je svete posude. Dvije bazilike pretvorio je u spavaonice. Pohađao ih je, tješio i pomagao. Poslije njegove smrti 458. godine Vandali su zbog toga zabranili izbor novog biskupa kroz 24 godine.

– **Sv. Lea**, udovica. Bila je rimska matrona. U mladosti je ostala udovica. Posvetila se asketskom samostanskom životu, koji je u drugoj polovici IV. st. promicao u Rimu sv. Jeronim, od kojeg o njoj i potječu jedini podaci. Povukla se na svoje imanje u Ostiju, gdje je 384. i umrla i bila pokopana.

23. SV. TURIBIJE MONGROVEJSKI, biskup

Neobavezan spomendan

Veliki biskup Lime i blagovjesnik Indijanaca, rodio se 1538. g. u španjolskom mjestu Mayorga de Compos. Studirao je pravo na poznatom sveučilištu u Salamanci. Zbog dobrog poznavanja prava i kreposnog života, imenovan je inkvizitorom za Granadu. Po želji kralja Filipa II. imenovan je za biskupa Lime, iako nije imao nijedan klerički red. Primio je sve redove u Sevilji i stigao u svoje biskupsko sjedište 1581. godine. Biskupija mu se prostirala uz obalu Pacifika u dužini od 520 km od Nikaragve do Paragvaja. Da bi mogao upravljati tako rastrkanom biskupijom, sazivao je sabore, sinode i sam obavljao pastoralne pohode. Održao je tri pokrajinska crkvena sabora i 13 biskupijskih sinoda. Marljivo je učio urođeničke dijalekte da bi im mogao izravno propovijedati bez prevodioca. Bio je odlučan u obrani siromaha i potlačenih i uporan u provođenju svoga biskupskog prava.

Umro je na današnji dan 1606. g. i sahranjen u Limi. Blaženim ga je proglasio papa Inocent XI. 1679, a svetim Benedikt XIII. 1726. Zaštitnik je Perua.

MB

Istog dana

– **Sv. Viktorijan, Frumencije i drugovi**, afrički mučenici. Viktorijan je bio kartaški prokonzul. Arijanski kralj Hunrih zahtijevao je od njega da se odreče katoličke vjere i da proganja katolike. Kad je on to odbio, bio je ubijen oko 484. U

isto su vrijeme podnijela mučeništvo i dva brata iz **Aquae Regiae**. Bili su obješeni naglavce i sažgani. Među mučenicima bila su i dva trgovca, obojica s imenom Frumencije. O njima se, međutim, ne zna za druge pojedinosti.

– **Sv. Fidelis** (Vjerko), afrički mučenik. Ne zna se ni za mjesto ni za vrijeme njegova mučenja.

– **Sv. Feliks** (Srećko), i **dvadesetorica drugova**, afrički mučenici.

– **Sv. Nikon i 99 drugova**, mučenici iz Taormine. Opis njihova mučeništva pun je fantastike, pogrešaka i anahronizama, tako da je u njemu teško otkriti istinite podatke.

– **Sv. Domicije, Pelagija, Akvila, Eparhije i Teodozija**, mučenici. Prema bizantskom menologiju, izdanom po odredbi Bazilija II., Domicije je bio porijeklom Frižanin i mučen je u vrijeme cara Julijana Apostate. Prema Rimskom martirologiju, mučen je u Cezareji Palestinskoj, jer je na nekom javnom skupu podvrgao poganstvo kritici. Uz pomoć različitih sinaksara ispravljene su pogreške u imenima nekih njegovih drugova. Tako umjesto **Akvila Eparhije** treba ispraviti **Akvila eparh**, tj. upravitelj. Umjesto Teodozija treba biti Teodozije.

– **Sv. Teodul**, antiohijski svećenik. Rimski martirologij ga je unio Baronije prema jednom bernskom rukopisu. Izgleda da se zapravo radi o antiohijskom svećeniku Teodoretu, kojega spominje Sozomen u svojoj **Crkvenoj povijesti**. Podaci su o njemu škrti i prema njima bio bi mučen u vrijeme cara Julijana Apostate.

– **Sv. Josip Oriol**, svećenik. Rodio se u Barceloni 23. studenog 1650. Istakao se posebno svojim apostolatima među bolesnima i potrebnima. Umro je u Barceloni 23. ožujka 1702.

– **Sv. Julijan** iz Cezarije Palestinske (?).

24. *Bogoslužje ferijalno*

Istog dana

– **Epigenije**, rimski mučenik (?). Toga rimskog svećenika iz vremena Dioklecijanova progonstva unio je u Rimski martirologij Baronije iz Akta sv. Krescencija. Međutim, o njemu nemamo podataka ni da je bio mučen, ni da je bio svet. Osim ako se možda ne radi o slijedećem svecu.

– **Sv. Pigenije**, svećenik. Prema legendi, bio je rimski svećenik u čijoj je školi odrastao kasniji car Julijan Apostata, mučenik Krescencije i drugi. Pokapao je tjelesa mučenika. Zbog toga ga je car Julijan poslao u progonstvo u Perziju gdje je oslijepio. Kada se kasnije vratio u Rim i susreo cara, prekorio ga je zbog njegova postupanja. Nato je bio uhvaćen i bačen u Tiber. Osim imena ovog mučenika, koje se pojavljuje često u martirologijima, na pločama i u putopisima, sve je ostalo što u njemu spominju legende nesigurno.

– **Sv. Marko i Timotej**, rimski mučenici. Baronije ih u Rimskom martirologiju spominje kao mučenike iz vremena Antonina Pija (138.-161.). Ne zna se odakle je crpao te podatke. Prvi put ih spominje jedno krivotvoreno pismo tobože pape Pija I.

– **Sv. Timolaj, Dionizije, Pauzid, Romul, Aleksandar**, drugi **Aleksandar, Agapije** i drugi **Dionizije**, mučenici u Cezareji Palestinskoj. Podatke o njihovu mučenju donosi Euzebije Cezarejski u svojoj raspravi **Palestinski mučenici**. Mučeni su 24. ožujka 305. godine, zbog toga što nisu htjeli žrtvovati idolima.

– **Sv. Romul i Sekund**, mučenici. Rimski ih martirologij naziva mauritanskim mučenicima. Romul je, međutim, najvjerojatnije iz grupe cezarejskih mučenika, koje smo upravo spomenuli. Sekund bi moglo biti skraćeno ime mauritanskog mučenika Sekundula, ili adrumetskog mučenika Sekundina, koji se spominje 21. veljače.

– **Sv. Šimun**, mučenik (?) trogodišnji dječak iz Trenta. Štovanje dokinuto 1965.

– **Sv. Agapit**, biskup u Frigiji.

– **Sv. Latin**, biskup u Brescii.

– **Sv. Seleuk**, priznavalac iz Sirije.

– **Sv. Katarina Švedska**, kći sv. Brigite. Zaručila se s Egardom von Kyren, dogovorno zavjetovavši suzdržljivost. Nakon muževljeve smrti posvetila se potpuno s majkom religioznoj djelatnosti. Živjela je velikim dijelom u Rimu, najprije s majkom a zatim nakon njezine smrti prateći tok njezine kanonizacije. Umrula je 1381. Premda su Šveđani nastojali da bude kanonizirana, nisu to postigli. I bez kanonizacije štuje se kao svetica.

25. NAVJEŠTENJE GOSPODINOVO (BLAGOVIJEST)

Svetkovina

Datum današnje svetkovine uvjetovan je datumom Božića. Točno 9 mjeseci prije Isusova rođenja, kršćani slave svetkovinu njegova utjelovljenja. Prvi koji govori o današnjem danu kao danu utjelovljenja Isusova u krilu Djevice Marije, jest sv. Augustin. Inače, otajstvo Isusova utjelovljenja u kršćanskoj starini se slavio neposredno pred Božić. Taj običaj je bio raširen po cijelom Istoku, u Milanu i Raveni. Abraham Efeški (6. st.) je prvi izvor koji donosi vijest o svetkovanju Navještenja Gospodinova na 25. ožujka.

U određivanju datuma ove svetkovine kroz kršćansku povijest u mnogome su utjecali različiti teološki naglasci. Tako Pseudo-Ciprijan, jedan zapadni autor iz 3. st., smatra da je Isus preuzeo ljudsku narav za vrijeme proljetnog ekvinokcija, tj. 25. travnja, na dan kad je, prema ondašnjem vjerovanju, stvoren i prvi Adam. Sabor u Toledo 656. g. odredio je da se ova svetkovina prebaci iz ožujka na 18. prosinca zbog kolizije s korizmom.

Svi ti povijesno-teološki razlozi ostavili su tragove na oznakama ove svetkovine. Jedno je ipak ostalo nepromijenjeno: otajstvo utjelovljenja božanskog Logosa ubraja se među najveće Božje zahvate u ljudsku povijest. To je jedno od otajstava koje je Bog »sakrio od mudrih i umnih, a objavio malenima«. To je »začetak našega spasenja« Beda Časni) u kome je započela otajstvena izmjena božanskoga i ljudskoga.

Tako važni događaj kršćani su u mnogim zemljama stavljali na početak godine. Na spomen toga događaja kršćani i danas pokleknju kad se na Vjerovanju spomene: »I utjelovio se...« Na spomen toga

dogadaja kršćani od davnine triput dnevno mole »*Andeo Gospodnji*«. Ta krasna molitva veliča Bogorodicu zbog njezine ponizne vjere i pristanka na Božju blagovijest. Marija inače zauzima posebno privilegirano mjesto u ovom blagdanu. Do te mjere da se ovaj blagdan i svrstavao među »marijanske«. Jer, ona je ovdje ispravila staru pogrešku majke Eve i pokazala put svima koji žele slušati Božju riječ i onda kad je ne razumiju.

Bog šalje često svoje glasnike, a pitanje je koliko ih ljudi prepoznaju i slušaju. Marijin »*Neka mi bude*« uzor je slušanja i predanja Božjim putovima.

MB

Istog dana

– **Sv. Razbojnik**, zvan i Dobri razbojnik. Bio je jedan od razbojnika koji su s Kristom bili pribijeni na križ i koji je, prema Lukinu Evanđelju, ustao u Kristovu obranu. Krist mu je s križa izrekao obećanje: »Danas ćeš biti sa mnom u raj«. Kasnije su legende i apokrifi iskitili taj jednostavni evandeoski izvještaj brojnim detaljima. Prema njima razbojnik bi se zvao Dižma (Dismas). Zaštitio bi sv. Obitelj kada je upala među razbojnice na bijegu u Egipat. Držalo se da je njegov križ prenesen na Cipar a odatle u Bolonju u crkvu sv. Vitala i u baziliku sv. Stjepana.

– **Sv. Cirin** (Kvirin), rimski mučenik. Prema opisu mučeništva sv. Marija i Marte, te dvoje perzijskih mučenika susrelo je u zatvoru u Rimu Cirina, koji je mnogo pretrpio zbog vjere i ubrzo bio mučen. Tijelo mu je bačeno u Tiber, gdje su ga dvojica supruga pronašli i pokopali u groblju. God. 746. tijelo bi mu bilo preneseno u benediktinski samostan na Tegernsee u Bavarskoj, gdje je sastavljen novi spis o mučeništvu s puno maštovitosti. Zbog male povijesne vrijednosti tih dokumenata sumnja se i u samu Svečevu opstojnost.

– **Rimski mučenici**. Prema Rimskom martirologiju, bilo ih je dvije stotine i šezdeset.

– **Sv. Dula**, mučenik. Prema nekim martirologijima, radilo bi se o nekoj sluškinji. Prema novijim proučavanjima, Dula je vjerojatno mučenik iz Cilicije, a riječ sluškinja bila bi vezana uz ime sv. Matrone čije je ime ispalo iz teksta, pa se riječ sluškinja pripojila prethodnoj.

– **Sv. Pelagije**, laodicejski biskup. Porijeklom je iz Sirije. Zbog vrlina kršćani Laodiceje (danas Lataquieh) u Siriji izabrali su ga god. 360. za biskupa. Sudjelovao je na nekoliko crkvenih sabora. U Rimski martirologij uvrstio ga je Baronije.

– **Sv. Hermeland**, opat. Prema jednom životopisu iz VIII. stoljeća, rodio se u Noyon-u. Bio je dostojanstvenik na dvoru Klotara III. (657.-673.). Postao je zatim monah. Nastanio se u opatiji Aindre, za koju je isposlovao dosta povlastica i u kojoj je i umro između 710. i 730. godine.

– **Sv. Baroncije i Deziderije** (Željko), pustinjaci. Živjeli su u VII. st. na brdu Albano nedaleko Pistoie.

– **Sv. Lucija Filippini**, osnivateljica Pobožnih učiteljica »Filipini« iz Montafiascone. Rodila se 1672. u mjestu Corneto (Tarquinia). Isticala se oštromnošću i pobožnošću. God. 1704. osnovala je ustanovu Pobožnih učiteljica. Danas rimski ogranak te družbe broji preko tisuću članova. Umrula je 1732. godine.

26. Bogoslužje ferijalno

Istog dana

– **Sv. Kastul**, mučenik. Prema Mučeništvu sv. Sabastijana, bio bi sobar cara Dioklecijana, koji je skrivao kršćane u carskoj palači. Očitovao ga je izdajnik Torkvat. Bio je uhapšen i mučen. Grob mu je otkriven 1672. između Via Prenestina i Labicana u Rimu.

– **Sv. Petar, Marcijan, Jovin, Tekla i Kasijan**, rimski mučenici (?). Grupa mučenika koja se spominje u Rimskom martirologiju nema, prema novijim istraživanjima, ništa zajedničko. Petar bi bio biskup iz Sebaste u Armeniji, Marcijan iz Herakleje u Trakiji, Jovinijan bi bio porijeklom iz Burgonje, Tekla palestinska mučenica i Kastijan biskup u Numidiji.

– **Sv. Teodor**, biskup, **Irenej**, đakon, **Serapion i Amonije**, lektori, libijski mučenici. Sv. Teodor je vjerojatno ista osoba koja se spominje u Martirologiju 4. srpnja kao biskup Cirene u Libiji.

– **Sv. Mantan (Goran) i Maksima**, srijemski mučenici. Prema martirologijima, Montan bi bio svećenik, Maksima prema nekima njegova zaručnica, a prema drugima djevica. Prema nekima su bačeni u rijeku, a prema drugima u more uz očito nepoznavanje zemljopisa.

– **Sv. Kvadrat (Kodrat), Teodozije, Emanuel i četrdesetorica drugova**, mučenici. Posljednja četrdesetorica su vjerojatno mučenici iz Sebaste.

– **Sv. Eutihije**, aleksandrijski mučenik. Prema sv. Atanaziju, bio je podđakon Crkve u Aleksandriji. Mučen je 356. od arijanaca.

– **Sv. Ludger**, münsterski biskup. Rođen je oko 745. U Montecassinu je obukao benediktinski habit, ali nije položio zavjete. God. 795. podigao je u Minigernafordu u Saskoj samostan (lat. *monasterium*) po čemu je grad kasnije dobio ime Münster. U Kölnu je osnovao katedralnu školu za kler. God. 804. zaređen je za biskupa. Umro je 809.

– **Sv. Braulije**, biskup u Saragozi. Potječe iz ugledne obitelji. Bio je učenik i prijatelj sv. Izidora Seviljskog. Sudjelovao je na četvrtom (633.), petom (636.) i šestom (638.) crkvenom saboru u Toledu. Umro je 651. godine.

– **Sv. Feliks**, trijerski biskup. Izabran je za biskupa 386. Jedno je vrijeme bio vođa shizme po njemu nazvane »Felicijani«. Nakon izmirenja 398. odrekao se biskupstva i povukao u pokornički život. Umro je oko 400. O njegovu štovanju u starini nema podataka. Baronije ga je uvrstio u martilogij ne zapazivši da se radi o poglavici sekte (386.-398.), nego misleći da je riječ o nekom njegovu prethodniku.

27. Bogoslužje ferijalno

Istog dana

– **Sv. Aleksandar**, panonski mučenik. Prema legendarnom mučeništvu, bio je vojnik u vrijeme cara Maksimijana (286.-305.). Odbio je žrtvovati Jupiteru i zbog toga je bio mučen, a tijelo mu bačeno u rijeku. Štovanje mu je potvrđeno u VI. stoljeću. Početkom VII. st. Avari su porušili u njegovu čast sagrađeni hram i uništili relikvije.

– **Sv. Filet, Lidija, Makedonije, Teopropije, Kronid i Amfiloh**, mučenici. Prema maštovitom spisu o njihovu mučeništvu, Filet je bio senator u Iliriku. Lidija mu je bila žena. Makedonije i Teopropije sinovi. Kada su uhapšeni kao kršćani, svojom su neustrašivošću pridobili za kršćanstvo carskog časnika Amfiloha i službenika zatvora Kronida.

– **Sv. Zanitas (Zebinas), Lazar, Maruta, Nerses, Ilija, Mari, Habib, Saba i Sembaitah**, perzijski mučenici. Pretrpjeli su mučeništvo u vrijeme perzijskog kralja Sapura II.

– **Sv. Rupert**, prvi salzburški biskup. Čitavi svoj život posvetio je naviještanju Evanđelja i širenju kulture. Umro je oko 718.

– **Sv. Ivan**, pustinjač u Egiptu.

28. *Bogoslužje ferijalno*

Istog dana

– **Sv. Prisk, Malko i Aleksandar**, mučenici iz Cezareje u Palestini. Euzebije Cezarejski u svojoj Crkvenoj povijesti kaže o njima da su se sami prijavili kao kršćani u vrijeme Valerijanova progonstva. Bačeni su pred zvijeri. U starini ne postoje tragovi o njihovu štovanju.

– **Sv. Kastor i Dorotej**, mučenici iz Tarza u Ciliciji. Vjerojatno se radi o istom Kastoru, koji je u Martirologiju spomenut 27. travnja.

– **Sv. Rogat, Sukces i šesnaestorica drugova**, mučenici. Prema Rimskom martirologiju radi se o afričkim mučenicima. Ne postoje međutim o njima nikakvi bliži podaci. U šesnaestorici drugova Delehaye pokušava otkriti mučenike iz Saragose.

– **Sv. Spes (Natko)**, opat. Prema sv. Grguru Velikom, živio je oko 40 godina slijep. Umro je oko 517.

– **Sv. Guntram**, franački kralj iz VI. stoljeća.

29. *Bogoslužje ferijalno*

Istog dana

– **Sv. Ćiril**, đakon, mučenik iz Heliopolisa u Siriji. Mučen je u vrijeme Julijana Apostate (361.-363.). Prema carigradskom sinaksariju, progonitelji su mu nakon dovršenog mučenja pojeli jetru. Mučeništvo mu je opisao i Teodoret u svojoj **Crkvenoj povijesti** (III,7).

– **Sv. Jona, Barakišo i drugovi**, perzijski mučenici. Prema nesigurnim spisima o mučeništvu i mučeni su u vrijeme perzijskog kralja Sapura II. oko 357.-358. Dvojica braće bi pošla ususret izvršiteljima carskog dekreta. Dobili su dozvolu da mogu posjetiti sv. Zanitasa i osmoricu njegovih drugova spomenutih u martirolo-

giju 27. ožujka. Ohrabрили su ih na mučeništvo i prema nekim izvorima isti dan s njima bili i sami mučeni. Drugi izvori naprotiv stavljaju njihovo mučeništvo dva dana kasnije, tj. 29. ožujka.

– **Sv. Pastir, Viktorin i drugovi**, nikomedijski mučenici. Prema Delehayeu, Pastir je samo »golo ime«, koje se u martirologiju spominje i 30. ožujka, ali o kojem iz dokumenata ne možemo ništa saznati. Viktor je spomenut u Martirologiju 6. ožujka s Viktorinom i o njemu se više ništa ne zna.

– **Sv. Armogast, Maskula i Satir**. O njima piše afrički pisac biskup Viktor de Vita. Pisanje mu je nejasno, jer mijenja smisao zavisno o interpunkciji. Mučeni su za vrijeme arijskog progonstva u vrijeme kralja Genzeriha, vjerojatno između 457. i 458. ali nisu ubijeni, kako ih katolici ne bi častili kao mučenike.

– **Sv. Sekund**, mučenik iz Asti. Prvi su podaci o njemu iz IX. stoljeća. O njegovoj se osobi ne zna ništa sigurno. Nevjerojatno je da bi mogao biti mučenik s početka II. st., kako ga prikazuje basnoviti spis o mučeništvu.

– **Sv. Eustazije**, opat u Luxeuil-u iz VII. stoljeća. Bio je učenik sv. Kolumbana i njegov sudrug u progonstvu. Uspostavio je prvi dvostruki samostan, tj. redovnika i redovnica.

30. Bogoslužje ferijalno

Istog dana

– **Sv. Petar Regalat** (Darovani), franjevac. Rodio se u Valladolidu u Kastilji 1390. Položio zavjete u redu franjevaca konventualaca veoma mlad 1403. ili 1404. Istakao se napose u obnovi franjevačkog reda. Umro je 1456.

– **Sv. Kvirin**, rimski mučenik, posebno štovan u Neuss-u. Prema jednom kasnom spisu male povijesne vrijednosti, bio bi tribun u vrijeme cara Trajana. Obratio se na kršćanstvo i pretrpio mučeništvo skupa s kćeri Balbilom. Ukopan je u Pretekstatovu groblju. U tom groblju pronađen je kasnije i nadgrobni natpis, koji spominje njegovo ime. Prema predaji, tijelo mu je kasnije preneseno u Neuss u Njemačkoj.

– **Sv. Domnin (Dujko), Viktor i drugovi**, mučenici. Domnin je bio od mladosti gorljivi kršćanin. Odlučno je branio kršćanstvo. Mučen je na nekoj uzvisini istočno od Soluna. Rimski ga martirologij spominje još i 1. listopada.

– **Carigradski mučenici**. Prema Rimskom martirologiju, u vrijeme cara Konstan-cija ubijeno je više kršćana zbog ispovijedanja katoličke vjere.

– **Sv. Regul**, biskup Senlis-a. Živio je vjerojatno u prvoj polovici IV. stoljeća. Rimski ga martirologij naziva ariskim biskupom. Životopisi iz IX. i XI. st. koji ga opisuju pretrpani su legendama i nastoje dokazati apostolsko porijeklo biskupije u Arlesu; pa su s tim motivom i mnoge činjenice namjerno iskrivljene. Iz tih legenda teško je izvući pravu istinu.

– **Sv. Pastir**, biskup. Ime mu se spominje u martirologiju i 29. ožujka. Drugih podataka o njemu nema.

– **Sv. Zosim**, biskup u Sirakuzi. Rodio se u drugoj polovici VI. stoljeća. Od sedam godina stupio je u samostan sv. Lucije u Sirakuzi, u kojem je kasnije dugo godina bio i opat. God. 648. izabran je za sirakuškog biskupa. Umro je oko 662. Isticao se ljubavlju prema siromasima i pobožnošću prema BDM.

– **Sv. Ivan Klimaks**, grčki asketski pisac. Nazvan je tako po svom glavnom djelu **Klimaks tou paradeisou (Stepenice u raj)**. Život mu je prilično nepoznat. Izgleda

da je od 16 godina prihvatio monaški život. Od šesdeset godina je izabran za opata samostana Brdo Sinaj. Ne zna se točno ni njegovo porijeklo ni vrijeme u kojem je djelovao. Stariji su ga povjesničari stavljali u VI. stoljeće. Danas je općenito prihvaćeno mišljenje da je umro 649. Ostavio nam je dva spisa asketskog obilježja iz kojih izbija bogato duhovno iskustvo.

– **Sv. Klino**, opat. Porijeklom je Grk. Bio je najprije monah bazilijanac, a zatim opat u samostanu sv. Petra nedaleko od Pontecorvo, u prvim desetljećima XI. stoljeća. Umro je prije polovice XI. stoljeća.

31. *Bogoslužje ferijalno*

Istog dana

– **Sv. Amos**, prorok. Rodio se u VIII. st. pr. Kr. oko 8 km jugoistočno od Betlehema. Borio se za čistoću vjere i bogoštovlja, za društvenu pravdu i čovječnost. Kasnija predaja tvrdi da ga je ubio maljem sin svećenika Amasije.

– **Sv. Benjamin**, đakon. Prema izvorima, mučen je u vrijeme perzijskog kralja lezdegerda I. (umro 420.).

– **Sv. Teodul, Anezije, Feliks (Srećko), Kornelija i drugovi**, afrički mučenici. U novije vrijeme povjesničari pretpostavljaju da je Teodul iz ove grupe zapravo solunski mučenik, a Anezije solunski biskup. Prema tome bi se radilo o dvije grupe, jednoj solunskoj i jednoj afričkoj. Dokaza, međutim, za tu postavku nema.

– **Sv. Balbina**, mučenica. Prema kasnijim opisima, bila je kći sv. Kvirina navedenog u Martirologiju 30. ožujka. Uhapšena kao kršćanka s ocem u vrijeme cara Hadrijana (117.-135.) bila bi mučena i ubijena. U starini nije bila štovana. Njezinim imenom bila je nazvana jedna crkva i groblje u Rimu u VI. stoljeću. Povjesničari misle da ih je ona možda osnovala, a kasnije ju je legenda onda pretvorila u mučenicu.

Suradnici u ovoj rubrici:

FC = Franjo Carev

MB = Marko Babić

Svece koji su navedeni pod rubrikom **Istog dana**, a nisu potpisani, priredio: **Vicko Kapitanović**.